

SENAAT

Toespraak van de heer Armand DE DECKER, Voorzitter van de Senaat

Colloquium '*Peace and Reconciliation*'

8 december 2009

Excellenties,

Beste collega's,

Dames en heren,

Het is voor mij een eer u vandaag te mogen ontvangen in de Senaat voor het colloquium over « Vrede en Verzoening¹ », in samenwerking met de Vereniging van Europese Parlementsleden voor Afrika (AWEPA). Eerst en vooral wil ik die vereniging feliciteren met haar 25-jarig bestaan en haar veel succes toewensen bij de uitvoering van haar initiatieven.

Ik wil ook de twee gastsprekers van vandaag welkom heten :

De eerste spreker is Professor Dr. Emeritus Luc Huyse. Hij zal ons zijn boek met de merkwaardige titel «*Alles Gaat Voorbij, Behalve Het Verleden*» voorstellen. Tragedies uit het verleden blijven ons inderdaad achtervolgen, zij wegen op het heden en bepalen mee onze toekomst. De zoektocht naar de achtergronden van tragische feiten uit

¹ *Peace and Reconciliation*

het verleden kan ons echter helpen gelijkaardige drama's te voorkomen en kan dus, in veel opzichten, ook een louterend effect hebben.

We're also very proud to welcome the other distinguished keynote speaker, Dr. Fatou Bensouda, Deputy Prosecutor general of the International Criminal Court in the Hague since 2004. Today she'll share with us her wide and varied experience in the field of international crime prevention and criminal prosecution. This will allow us to gain a unique and in depth insight in the workings of today's international criminal proceedings.

Dames en heren,

Sta mij toe in enkele woorden het belang van de AWEPA toe te lichten. Deze onafhankelijke niet-gouvernementele organisatie vindt haar oorsprong in de strijd tegen de apartheid en telt leden uit alle lagen van de politieke wereld.

Er is weliswaar al heel wat gedaan om de Afrikaanse parlementen te steunen en te versterken en om het Afrikaanse continent meer onder de aandacht van de Europese Unie te brengen, maar deze verjaardag herinnert ons eraan dat er nog heel wat uitdagingen zijn. De AWEPA wil dat de Afrikaanse staten over voldoende middelen beschikken om hun democratische verantwoordelijkheid ten volle te kunnen opnemen. Ik heb, als minister van Ontwikkelingssamenwerking, kunnen vaststellen hoe belangrijk het is om Afrika te helpen zijn parlementaire capaciteit te versterken.

De AWEPA past ook in het thema vrede en verzoening dat in Afrika, meer dan ooit, een belangrijke plaats inneemt. Na het drama van de genocide in Rwanda in 1994, heeft de VN het Internationaal Strafhof van Arusha opgericht, een eerste stap naar internationale rechtspraak. Het spreekt voor zich dat België ook deelnam aan dat vredes- en verzoeningsproces. Hiervoor verwijs ik naar de aanbevelingen van de parlementaire commissie van onderzoek betreffende de gebeurtenissen in Rwanda van eind 1997, een

commissie waar ik trouwens lid van was². Men drong er toen bij de internationale gemeenschap op aan om een grondig onderzoek in te stellen naar dat drama waarin ook Belgische militairen om het leven kwamen, zodat het recht zou zegevieren, de nagedachtenis aan de talrijke slachtoffers in ere zou worden gehouden en de toekomstige generaties beter beschermd zouden zijn.

Dankzij de slagvaardigheid van de AWEPA hebben we samenwerkingsverbanden tot stand gebracht tussen beide continenten en tussen de Europese en Afrikaanse parlementen, die zo hun internationale netwerk hebben uitgebreid. Op 31 maart jongstleden bijvoorbeeld heeft de AWEPA meegewerkt aan een seminarie dat door de Senaat werd georganiseerd over de problematiek van de overleving van kinderen in ontwikkelingslanden, in het kader van de bespreking van een resolutie over hetzelfde thema³. Op 9 juli jongstleden keurde de Senaat een resolutie betreffende de viering van de Mandela-dag goed en de AWEPA sloot zich bij dit initiatief aan⁴.

Het spreekt voor zich dat de AWEPA een goed voorbeeld van parlementaire diplomatie vormt, een domein van de parlementaire activiteit dat mij bijzonder na aan het hart ligt.

De rol van de Belgische Senaat is niet beperkt tot het goedkeuren van verdragen, wat op zich een veeleer formele functie is. De internationale implicaties van bepaalde uitdagingen op binnenlands vlak en de aanzienlijke gevolgen voor het dagelijks leven van de burger van sommige internationale beslissingen zetten de parlementen en natuurlijk

² stuk. Senaat, nr. 1-611/7

³ stuk Senaat, nr. 4-1071/3.

⁴ stuk Senaat, nr. 4-1373/2

ook onze assemblee ertoe aan een actievere rol te spelen in het internationale beleid. Het buitenlandse beleid is ook en in de eerste plaats een “zaak van het volk”.

Het belang van de parlementaire diplomatie op internationaal niveau wordt steeds groter, zoals de toename van het aantal interparlementaire instellingen illustreert. De opkomst van de parlementaire diplomatie hangt samen met het fenomeen van de globalisering. Haar rol wordt alleen belangrijker en neemt gevarieerde vormen aan naargelang van de evolutie van de wereld. Toch mag men interparlementaire samenwerking niet verwarren met parlementaire diplomatie. Parlementaire diplomatie impliceert een rechtstreeks optreden van de parlementsleden op het internationale toneel met betrekking tot kwesties van buitenlands beleid.

De parlementaire diplomatie laat de stem van het volk horen in een steeds ruimere mondiale context. Het belang van de parlementaire diplomatie is nog toegenomen nu de politieke context na de Koude Oorlog opnieuw complexer is geworden. Zij begeleidt en vervolledigt het diplomatieke beleid van de uitvoerende macht. Zij zorgt voor de meer pragmatische kant van de besprekingen. Het spreekt bijgevolg voor zich dat de parlementaire diplomatie geen rivaal is van regeringsdiplomatie, die zij aanvult dankzij de banden tussen de verkozenen van diverse continenten en landen. Door die contacten en banden kan de reflectie zich ontwikkelen en het internationaal recht evolueren. Zo heeft de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in de nasleep van de top van parlementsvoorzitters bij de Verenigde Naties te New York in 2000 en in 2005, onder leiding van de IPU, het beginsel van “verantwoordelijkheid om te beschermen”

goedgekeurd. Deze fundamentele hervorming werd met name ingevoerd om de bevolking te beschermen tegen nieuwe genociden en om de verantwoordelijkheid van alle staats- en regeringsleiders te versterken.

Volgend jaar wordt het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie een mooie gelegenheid om de rol van de parlementaire diplomatie te benadrukken en om in ons continent bijzondere aandacht te besteden aan Afrika.

Ik wil zeker ook de rol van onze senatoren in de Interparlementaire Unie vermelden, en tevens wijzen op de vooruitgang die werd geboekt dankzij de samenwerkingsakkoorden die onze Senaat met de Senaten van Centraal-Afrika heeft gesloten. Onlangs nog, tijdens een officieel bezoek aan de Senaat van de Democratische Republiek Congo, heb ik met tevredenheid de resultaten kunnen vaststellen van een samenwerkingsverband dat ik meer dan vijf jaar geleden had opgestart.

Het Belgische Parlement draagt in het bijzonder bij tot vrede en verzoening in Centraal-Afrika, meer bepaald door de Conferentie van de Landen van de Grote Meren te organiseren. Mijn collega van de Kamer en ikzelf hebben tot twee maal toe in Brussel de voorzitters van de Senaten en de nationale parlementen van Burundi, de Democratische Republiek Congo en Rwanda samengebracht. Op deze basis vonden er diepgaande, oprechte en hartelijke uitwisselingen plaats over alle aspecten met betrekking tot de regio van de Grote Meren.

Dames en heren,

Ik wens de toekomstige acties van de AWEPA alle succes toe. Samen moeten we werken aan een betere wereld waar geen plaats is voor onrechtvaardigheid, geweld en ongelijkheid en waar de waardigheid van alle volkeren op de hele planeet even belangrijk is.